

Speciální nabídka výukových programů

s ohledem na klimatickou změnu

na rok 2023, pro 2. stupně ZŠ a SŠ

Žijeme v době klimatických a souvisejících společenských změn. A je jen na nás, jak se k tomu postavíme. Byla by chyba nechat se zavalit katastrofickými scénáři, ale i tvářit se, že se nás to netýká. Proto jsme připravili programy, které nejen umožní kriticky zkoumat principy, problémy a souvislosti, ale hlavně hledají pozitivní cesty, jak se zapojit, jak být prospěšní a nápomocní lidem a přírodě kolem nás, a jak nastávajících změn využít k vylepšení a obohacení vlastních životů.

POBOČKA OUCMANICE

Aktuální informace najdete na www.paleta.cz/oucmanice.

Objednávky na oucmanice@paleta.cz, tel.: 733 156 218

Krátké programy

KLIMA SE MĚNÍ, A CO JÁ? – NOVINKA

Vhodné pro: 7. - 9. třída ZŠ, SŠ **Délka:** 3 hod **Cena:** 100 Kč

Cíle: Žák si tvoří představu o komplexnosti klimatické změny, o tom, co vše ovlivňuje a s čím je provázána; hledá možnosti, jak může sám přispět k řešení.

Obsah: Žáci si prohloubí své znalosti týkající se skleníkového jevu a vytvoří mapu různých příčin a dopadů klimatické změny. Následně se vydají na „expedici“ do různých koutů světa, které si zvolí podle toho, co je zajímavé. Pomocí různých experimentů, kreativních úkolů či práce s příběhy a texty zjišťují, jak změna klimatu ovlivňuje jejich zvolené území. Svá zjištění pak prezentují na vědecké minikonferenci, kde se hledají i možná řešení předkládaných problémů. Druhá část je zaměřena na osobní dopad a možnosti jednotlivce. Ukazuje žákům, že i oni sami mohou přispět k řešení, a nabídne jim mnoho tipů, jak na to.

ENERGIE NENÍ ZADARMO – NOVINKA

Vhodné pro: 6. - 9. třída ZŠ, SŠ **Délka:** 1,5 hod **Cena:** 60 Kč

Cíle: Žák je motivován k zájmu o snižování zbytečné spotřeby energie, získá inspiraci jak na to.

Obsah: Žáci se naučí, jak zjistit „kolik který spotřebič žere energie“. Vyzkouší si práci s měřákem spotřeby elektrické energie a budou zjišťovat např.: kolik energie se spotřebuje na ohřev vody, kolik spotřebují různé typy svítidel, nebo kde se v domácnosti nacházejí „skrytí žrouti energie“. Také se naučí orientovat v energetickém štítku a umět si z něj spočítat, kolik peněz vlastně stojí např. sledování televize či upečení bábovky. Zbytek lekce je zaměřen na praktické tipy, jak energiemi šetřit.

SVAČINA V SOUVISLOSTECH – NOVINKA

Vhodné pro: 6. - 9. třída ZŠ, SŠ **Délka:** 1,5 - 2 hod **Cena:** 75 Kč

Cíle: Žák vnímá globální a environmentální souvislosti naší stravy, získá inspiraci pro drobné změny jídelníčku.

Obsah: Žáci si vyzkouší samostatnou přípravu 4 - 5ti nových svačin podle receptu (například: slunečnicové mléko, minižemlovka ze starých rohlíků...). Každá ze svačin odkazuje na větší téma: plýtvání potravinami, lokálnost a sezónnost versus dovoz, dopady levné produkce masa a živočišných výrobků, biopotraviny, souvislost výběru stravy s klimatickou změnou. Při společné ochutnávce tato témata otevřeme diskusí, anketou či jinou aktivitou. Cílem je ukázat, že za každým jídlem je nějaký příběh a člověk si může vybrat, který podpoří.

JAK VYLEPŠIT DŮM

Vhodné pro: 6. - 9. třída ZŠ, SŠ **Délka:** 1,5 hod **Cena:** 60 Kč

Cíl: Žák se seznámí s technologiemi umožňujícími spořit energie při provozu rodinného domu, je motivován k zájmu o šetrné technologie, zná pojmy "nízkoenergetický" a "pasivní" dům.

Obsah: V simulační hře si žáci pokusí vylepšit rodinný domek nejen podle ekonomických ale i podle ekologických hledisek. Budou řešit zateplení, okna, vytápění, větrání a ohřev vody a tím se pokusí snížit náklady a energetickou náročnost domu. Vysvětlíme si pojmy nízkoenergetický a pasivní dům.

Z POUŠTĚ POD OKAP

Vhodné pro: 6. - 9. třída ZŠ, SŠ **Délka:** 1,5-2 hod **Cena:** 70 Kč

Cíle: Žák objevuje souvislosti v tématech půda, sucho a voda versus klimatická změna; seznámí se s účinnými adaptačními opatřeními; je motivován k aktivnímu přístupu.

Obsah: Žáci si pomocí demonstračních pokusů zviditelní řadu principů souvisejících se zadržením vody v krajině. Nahlédnou do problematiky nedostatku či nadbytku srážkové vody v důsledku změny klimatu. Uvědomí si konkrétní dopady těchto extrémů na člověka, živočichy, rostliny a krajinu. Hledají možnosti, jak je zmírnit pomocí konkrétních opatření.

BEZ OBALU – NOVINKA

Vhodné pro: 6. - 9. třída ZŠ, SŠ **Délka:** 1,5 hod **Cena:** 60 Kč

Cíl: Žák se seznámí s principy a výhodami bezodpadového životního stylu a s principem cirkulární ekonomiky; je motivován ke snižování osobní produkce odpadu.

Obsah: Program se věnuje předcházení vzniku odpadu. Žáci budou hledat a vymýšlet ekologičtější alternativy ke konvenčním produktům, seznamovat se s principy bezobalového obchodu, komunitou podporovaného zemědělství a cirkulární ekonomiky, či si vyzkouší rozhodování o odpadovém hospodaření z pozice rady města.

LESY V OHROŽENÍ I a II

Vhodné pro: 6. - 9. třída ZŠ

Délka: 1,5 nebo 3 hod **Cena:** 60 Kč nebo 100 Kč (podle zvolené varianty)

Cíl: Žák si uvědomuje význam lesů, souvislost mezi jejich kvalitou a funkcí a souvislost mezi lidskou činností a poškozováním lesů; chápe dopad změn klimatu na naše lesy.

Obsah: Žáci se zamyslí nad významem lesů – co nám dávají, jaké jsou jejich funkce v krajině. Objeví, jak se to liší pro přirozený nebo intenzivně využívaný hospodářský les. Formou her a dalších aktivit se seznámí se zranitelností smrkových monokultur vůči negativním přírodním i lidským vlivům a poučí o udržitelném hospodaření v lesích. Následovat může druhá část programu – výprava do lesa, kde ověříme nabyté poznatky.

NÁVRAT DIVOČINY – NOVINKA

Vhodné pro: 7. - 9. třída ZŠ, SŠ **Délka:** 1,5 hod **Cena:** 60 Kč

Cíle: Žák si uvědomuje důležitost divoké přírody (nejen) jako součást řešení klimatické krize.

Obsah: Zamyslíme se nad tím, co všechno se skrývá pod pojmem divočina, a proč je důležitá. Objevíme, že velká část divočiny se skrývá i v půdě. Pomocí krátké simulační hry prozkoumáme, jak souvisí téma divočiny se změnou klimatu. Žáci se také dozvědí, jak mohou k obnově divočiny sami přispět, zkusí si naprojektovat divočinu i do okolí jejich školy.

BIOUHEL – NOVINKA

Vhodné pro: 7. - 9. třída ZŠ, SŠ **Délka:** 1,5 hod **Cena:** 60 Kč

Cíle: Žák se prakticky seznámí s prvkem uhlík (jedním z hlavních aktérů klimatické změny), vypálí si vlastní biouhel a zjistí k čemu je to dobré.

Obsah: Zamyslíme se nad tím, co všechno kolem nás je z uhlíku, odkud se uhlík bere a kam se zase ztrácí, ať už rozkladem, nebo spalováním. Nahlédneme tak do koloběhu uhlíku na zemi. Z odpadního dřeva žáci vypálí uhlí a dozví se k čemu je to užitečné. Biouhlem budeme psát i kreslit a prozkoumáme jeho strukturu pod mikroskopem. Co si žáci neodnesou domů na kreslení, zapracujeme do záhonku. Program se odehrává venku u ohniště.

JAK ULOŽIT UHLÍK KE SPÁNKU – NOVINKA

Vhodné pro: 7. - 9. třída ZŠ, SŠ **Délka:** 3 hod **Cena:** 100 Kč

Cíle: Žák se seznámí koloběhem uhlíku a jeho narušením lidskou činností; chápe důležitost divoké přírody i jako součást řešení klimatické krize.

Obsah: Program je kombinací výše uvedených kratších programů „Biouhel“ a „Návrat divočiny“.

Pobytové programy

Pobytové programy v nabídce jsou 5ti-denní. Po dohodě připravíme i jejich varianty na 4 nebo 3 dny. Aktuální ceník pobytů najdete na www.paleta.cz/oucmanice.

KOUSKY PŘÍRODY

Vhodné pro: 6. – 7. třída ZŠ **Období:** pouze v období duben - říjen!

Cíle: Žák si uvědomuje závislost lidí na stavu krajiny, ve které žijí; seznámí se s několika základními ekosystémy, co v nich žije a roste a jaká je jejich funkce v krajině; upevňuje vztah k přírodě a rozvíjí úctu k životu ve všech jeho formách.

Obsah: Žáci se stanou součástí příběhu, v němž byla příroda a krajina v zemi dovedena do neutěšeného stavu, není schopna odolávat suchu, extrémním teplotám, vichřicím či povodním. Žáci budou v roli krajinných architektů vylepšovat krajinu, aby byla odolná vůči těmto extrémům, a lidem i ostatním organismům se dobře žilo. Poznají tak hravou formou hlavní adaptační strategie na změny klimatu. Žáci prozkoumají a na vlastní kůži si užijí les, rybník, louku a zahradu, dozví se něco jejich přirozených obyvatelích i o tom, jaký vliv na ně máme my, lidé. Také budou např. lovit a zkoumat vodní živočichy, zpracovávat ovčí vlnu, vařit léčivé čaje z divokých bylin a vyrábět ptačí budky.

EKODŮM

Vhodné pro: 6. - 9. třída ZŠ, SŠ **Období:** celoročně

Cíle: Žák rozvíjí kompetence směřující k šetrnému přístupu k přírodním zdrojům a zodpovědnému jednání, a dovednosti směřující k vyšší soběstačnosti.

Obsah: V pobytu se žáci zaměří na místo, které je nám nejbližší a kde trávíme nejvíce času – dům, jeho blízké okolí a hospodaření v něm. Jak v něm zacházíme s vodou a s odpady, je-li obklopen pestrou a jedlou zahradou, zda v něm příliš neplýtváme energií. Vyzkouší si práci se dřevem, dozví se o principech cirkulární ekonomiky a zodpovědné spotřeby, poučí se o tradičních přírodních materiálech i nových šetrných a uhlíkově neutrálních technologiích. V týmových projektech navrhnu vlastní ekodomy, které prezentují na závěr v architektonické soutěži.

Součástí pobytu jsou i programy: Jak vylepšit dům, Energie není zadarmo a volitelně též Svačina v souvislostech či Bez Obalu.

ZeMěZMĚNA - NOVINKA

Vhodné pro: 7. - 9. třída ZŠ; SŠ **Období:** celoročně

Cíle: Žák hledá možnosti, jak může sám přispět k řešení environmentálních problémů, rozvíjí kompetence pro aktivní občanství, rozvíjí globální myšlení a přiměřeně věku se orientuje v komplexním tématu klimatické změny.

Obsah: Žáci zkoumají, jak funguje Země a jak do toho zasahuje člověk. Zamyslí se například nad tím, jak si krajina a města mohou poradit se suchem i povodněmi, nad tím, co jíme, a jaký to má dopad, nad spotřebou energie, či úbytkem divoké přírody. Prozkoumají souvislosti se změnou klimatu. Žáky také čeká hledání osobní moci – nad sebou, nad kvalitou a dopadem svého života, nad tím, jak mohou měnit své okolí. Hlavní kostrou pobytu je tvorba projektu, který přispěje k pozitivní změně ve škole, městě, či okolí. Téma projektu si žáci vyberou na základě toho, co je v programech nejvíc zaujalo, tvoří si vizi a rozpracovávají ji do podoby společného třídního projektu. To, co žáci naplánují, mohou pak ve škole či jejím okolí skutečně zrealizovat.

Součástí pobytu jsou i programy: Klima se mění, a co já?, Z pouště pod okap, Energie není zadarmo, Svačina v souvislostech, Návrat divočiny a Biouhel.

POBOČKA PARDUBICE

Aktuální informace najdete na www.paleta.cz.

Objednání na objednavky@paleta.cz, tel.: 733 644 352 - po 13. hodině

POVODNĚ

Vhodné pro: 6. – 9. tř. ZŠ, SŠ **Délka:** 1,5 hod **Cena:** 60 Kč

Cíle: Žák ví, jak člověk ovlivňuje průběh povodní, jaká opatření pomáhají a kde v okolí jsou k vidění.

Obsah: Prostřednictvím jednoduché simulační hry, ve které si skupinky žáků nejprve sestaví krajinu, aby ji posléze nechaly zaplavit vodou při povodni, si žáci uvědomí dvě zásadní věci: a) Povodně budou probíhat i nadále a vlivem změn klimatu spíše častěji, b) To, jaký dopad každá jednotlivá povodeň má, je také dáno změnami v krajině a ty děláme i my, lidé, často bez rozmyslu.

SUCHO

Vhodné pro: 6. – 9. tř. ZŠ, SŠ **Délka:** 1,5 hod **Cena:** 60 Kč

Cíle: Žák chápe, jakou hrozbou pro nás sucho je a ví, jaká opatření mohou pomoci. Má motivaci některá sám realizovat.

Obsah: Tento program v několika krocích ukáže hrozbu sucha jako možnou realitu z nepříliš vzdálené budoucnosti. Žáci se stanou účastníky konference o suchu, budou jako úředníci rozhodovat, jak se využije okolní krajina a tím nepřímo sucho podpoří nebo omezí.

LESY V OHROŽENÍ

Vhodné pro: 6. – 9. tř. ZŠ **Délka:** 1,5 hod **Cena:** 60 Kč

Cíle: Žák ví, jakým hrozbám čelí evropské lesy a chápe podíl člověka na jejich dopadu. Chová se v lese tak, aby nebyl překážkou a vetřelcem, ale nenápadným pozorovatelem a obdivovatelem.

Obsah: V několika kooperativně zaměřených pohybových hrách se žáci zaměří na hrozby, kterým čelí lesní porosty v Evropě, jako jsou např. změny klimatu, s nimi související požáry, povodně, sucha, nebo nálety škůdců. Pochopí, jak lesy reagují na činnost člověka, který má nejen s nimi, ale s celou krajinou své plány. Podívají se krátce i do minulosti na les, ve kterém chybí stopy činnosti člověka.

DALEKÁ CESTA ZA DOMOVEM

Vhodné pro: 6. - 7. tř. ZŠ **Délka:** 1,5 hod **Cena:** 60 Kč

Cíle: Žák ví, že divoká zvířata migrují, chápe principy a důvody a také roli člověka v celém procesu.

Obsah: Migrace je v dobách rychlých klimatických změn jedna z nejdůležitějších strategií pro přežití. Na příkladu několika migrujících divokých zvířat si ukážeme, jak je jejich cesta obtížná i nebezpečná. Zjistíme, jakou roli ve všem hraje člověk se svou snahou neustále přetvářet krajinu např. kvůli hospodaření s vodou, půdou a lesy. Pochopíme, jakou překážkou je silniční síť.

EKOLOGICKÁ STOPA

Vhodné pro: 8. - 9. tř. ZŠ, SŠ **Délka:** 1,5 hod **Cena:** 60 Kč

Cíle: Žák chápe koncept ekologické stopy jako motivaci ke změnám životního stylu směrem k větší udržitelnosti.

Obsah: V tomto programu se žáci pomocí několika aktivit seznámí s ekologickou stopou, zkusí si vypočítat osobní ekologickou stopu. Zjistí, jaký vliv na ní má jejich životní styl, např. spotřeba energií a vody, potraviny, doprava a další.

JAK VYLEPŠIT DŮM

Vhodné pro: 6. – 9. tř. ZŠ, SŠ **Délka:** 1,5 hod **Cena:** 60 Kč

Cíle: Žák se seznámí s technologiemi umožňujícími spořit energie při provozu rodinného domu, je motivován k zájmu o šetrné technologie, zná pojmy "nízkoenergetický" a "pasivní" dům.

Obsah: V simulační hře si žáci pokusí vylepšit rodinný domek nejen podle ekonomických ale i podle ekologických hledisek. Budou řešit zateplení, okna, vytápění, větrání a ohřev vody a tím se pokusí snížit náklady a energetickou náročnost domu. Vysvětlíme si pojmy nízkoenergetický a pasivní dům.

Tvorbu této speciální nabídky výukových programů v roce 2022 MŽP v projektu "Klima se mění a co my". Program nemusí vyjadřovat stanoviska MŽP.